

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การดำเนินการและการใช้สื่อเสียงตามสายเพื่อเกษตรกรในจังหวัดลำพูน

ชื่อผู้เขียน วิริยะ คล้ายแดง

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นรินทร์ชัย	พัฒนพงศ์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยุพา	สุภากุล	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี	ณ ลำปาง	กรรมการ
อาจารย์ รำไพพรรณ	อภิชาติพงศ์ชัย	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การดำเนินการและการใช้สื่อเสียงตามสายเพื่อเกษตรกร ในจังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะการบริหารและการดำเนินการเสียงตามสายในหมู่บ้าน รวมทั้งศึกษาพฤติกรรมการรับฟังข่าวสารจากเสียงตามสายของเสียงตามสาย เพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมการเกษตรผ่านสื่อเสียงตามสายในหมู่บ้าน

การวิจัยนี้ ได้สำรวจข้อมูลจาก 12 หมู่บ้าน ตามการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดย 6 หมู่บ้านแรกได้สุ่มจากอำเภอที่มีกิจกรรมการเกษตรหนาแน่น (เขตเกษตรหนาแน่น) อีก 6 หมู่บ้านสุ่มจากอำเภอที่มีกิจกรรมการเกษตรไม่หนาแน่น (เขตเกษตรไม่หนาแน่น) รวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบสอบถาม ประชากรที่ศึกษาคือผู้ดำเนินการเสียงตามสายทั้ง 12 หมู่บ้าน ซึ่งมีอยู่ 14 คน และเกษตรกรผู้รับฟังหมู่บ้านละ 15 คน ซึ่งสุ่มตามกลุ่มฐานะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ฐานะดี ฐานะปานกลาง ฐานะไม่ดี กลุ่มละ 5 คน รวมเกษตรกรที่ศึกษาทั้งหมด 180 คน

จากการศึกษาพบว่าผู้ดำเนินการฯทุกคนเป็นผู้ชาย มีอายุเฉลี่ย 47 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และมีอาชีพเกษตรกรรวม สื่อมวลชนที่นิยมเปิดรับสูงสุดคือวิทยุโทรทัศน์

สำหรับเสียงตามสายส่วนใหญ่จะติดตั้งที่บ้านผู้ใหญ่นบ้าน ซึ่งทุกหมู่บ้านผู้ใหญ่นบ้านเป็นผู้ดำเนินการฯ ด้วย และเกือบทั้งหมดประชาชนเป็นผู้สนับสนุนเงินและค่าซ่อมแซม ส่วนค่าไฟฟ้าผู้ดำเนินการฯ ออกเอง ผู้ดำเนินการฯ จะกระจายเสียงเฉลี่ยเดือนละประมาณ 10 วัน นิยมกระจายเสียงช่วงเช้า (6.00 - 7.00 น.) และกระจายเสียงนานประมาณ 5-10 นาที

วิธีการพูดสดเป็นรูปแบบรายการที่นิยมใช้จัดรายการมากที่สุด ส่วนเนื้อหาที่นำมาเผยแพร่จะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวทั่วไปในหมู่บ้านมากที่สุด องค์กรที่สนับสนุนข้อมูลและแนะนำช่วยเหลือสูงสุดคือฝ่ายสาธารณสุข ผู้ดำเนินการฯ ส่วนมากจะประสบปัญหาเรื่องขาดคุณภาพของเสียงที่กระจายออกไป เนื่องจากการจัดการเทคนิคเครื่องมือและมีเครื่องมือไม่ค่อยดี

สำหรับเกษตรกรผู้รับฟังเสียงตามสายที่ได้รับการสอบถาม พบว่า สองในสามเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยประมาณ 40 ปี ส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นเกษตรกรผู้นำร้อยละ 13 สื่อวิทยุโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่เปิดรับมากที่สุด รองลงมาคือ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ตามลำดับ

เกษตรกรจำนวนสองในสามระบุว่ารับฟังเสียงตามสายได้ชัดเจนดี และรับฟังทุกครั้งที่มีการเปิดกระจายเสียง โดยรับฟังในช่วงเช้าสูงที่สุด และมีพฤติกรรมมารับฟังซึ่งเกษตรกรได้ระบุดังนี้ ร้อยละ 82 ขณะรับฟังจะทำงานอื่นไปด้วย ร้อยละ 69 ตั้งใจฟังเสมอ ร้อยละ 77 เข้าใจเรื่องที่ฟังได้อย่างดี ร้อยละ 54 ขณะรับฟังมีเสียงรบกวน ร้อยละ 24 กล่าวจะดี-ชมการกระจายเสียง ร้อยละ 50 ได้นำเรื่องที่ฟังไปพูดคุยหรือแนะนำกับผู้อื่นบ้าง ร้อยละ 81 ไม่ได้รู้สึกรำคาญเสียงที่ส่งตามสาย ร้อยละ 78 มีทัศนคติชอบการดำเนินการเสียงตามสายในหมู่บ้านของตน ประมาณกว่า ร้อยละ 80 ได้รับความรู้ทั้งในเรื่องทั่วไปและเรื่องทางเกษตรในระดับน้อยถึงปานกลาง และได้นำความรู้เหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ในระดับน้อยถึงปานกลางเช่นกัน

เกษตรกรส่วนใหญ่เสนอว่าควรจะมีการให้ความรู้ทางเกษตรที่เหมาะสมผ่านสื่อเสียงตามสายบ่อยครั้ง โดยเนื้อหาทางเกษตรที่ต้องการได้แก่เรื่อง การตลาดทางเกษตร การกำจัดศัตรูพืช-โรคพืช บัญชี ส่วนเนื้อหาอื่นที่สนใจรองลงมา คือ เรื่องสุขภาพอนามัย

โดยทั่วไปสภาพการดำเนินการเสียงตามสาย ระหว่างเขตเกษตรหนาแน่นกับเขตเกษตรไม่หนาแน่น จะไม่แตกต่างกัน แต่พฤติกรรมมารับฟังเสียงตามสายของเกษตรกรแตกต่างกันบ้าง โดยเกษตรกรจากเขตเกษตรหนาแน่นมีพฤติกรรมมารับฟังในด้าน "ฟังได้อย่างชัดเจน" "ฟังอย่างตั้งใจ" "ความเข้าใจเรื่องที่ฟัง" "มีทัศนคติที่ดีต่อการกระจายเสียง" "ได้รับความรู้

มากและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มาก" ที่มากกว่า

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า หมู่บ้านที่ได้รับการสนับสนุนข่าวสาร/ข้อมูลจากองค์กรภายนอกสูงประสิทธิภาพการดำเนินการเสียงตามสายซึ่งประเมินโดยเจ้าหน้าที่ระดับตำบลจะสูงหรือดีตาม ซึ่งเสียงตามสายที่มีประสิทธิภาพดีเกษตรกรจะมีทัศนคติที่ดีต่อเสียงตามสาย ทั้งได้รับความรู้มากและนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มาก และยังพบว่าเกษตรกรที่ฟังเสียงตามสายได้ชัดเจนดีจะมีพฤติกรรมการรับฟังในด้าน ปริมาณการรับฟัง ความตั้งใจฟัง ทัศนคติที่ดีและได้รับความรู้มากกว่าเกษตรกรที่ฟังได้ไม่ชัดเจน ส่วนเกษตรกรผู้ชายมีพฤติกรรมการรับฟังในสถานรับฟังที่ดี เข้าใจเรื่องที่ฟังสูง และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์มากกว่าเกษตรกรผู้หญิง การวิจัยนี้ได้เสนอแนะว่า ควรปรับปรุงเสียงตามสายให้มีคุณภาพเสียงที่ชัดเจนและเสนอข่าวสารที่เหมาะสมตามสภาพท้องถิ่น โดยเฉพาะข่าวสารพัฒนาอาชีพทางเกษตร เกษตรตำบลควรมาใช้สื่อเสียงตามสายให้มากขึ้น และหน่วยงานต่าง ๆ ควรสนับสนุนข่าวสารให้ผู้ดำเนินการขอเพียงพอ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title **The Operation and Use of Community Loud-speaker for
Farmers in Changwat Lamphun**

Author Wiriyah Klaydaeng

M.Sc. (Agriculture) Agriculture Extension

Thesis Examining Committee :

Assist.Prof.Dr.Narinchai	Patanapongsa	Chairman	
Assist.Prof.Yupa	Supakul	Member	
Assist.Prof.Dusaee	Nalampang	Member	
Lecturer	Rampaipan	Apichatpongchai	Member

Abstract

The objectives of this research were (1) to study community loud-speaker operation and management ; (2) to study community loud-speaker media exposure to farmer ; (3) to find the trend for agricultural extension through community loud-speaker use.

The survey research method, using personal interview schedule, was done with the 14 community loud-speaker operators (CLOs) and 180 community loud-speaker receivers (CLRs) in 2 districts in Changwat Lamphun.

From the research findings, all CLOs are male with the average age of 47 years old. Most of them had four years of formal education and all of them were farmers. The most favorable media exposure was television. Most of the community loud-speaker equipment was set at the village headman house. Almost all farmers participated in the cost and repair. For the cost of electricity only

the headman was responsible.

The community loud-speakers were broadcasted about ten days per month, about 5-10 minutes per day and the period of broadcasting undertaken most was in the morning (6.00 - 7.00 a.m.).

A live talk style of the local news was used for most of the programmes. Most of information CLOs used in the programmes was supported by the public health organization. The main problem of broadcasting was a poor sound quality. This was due to technical management of equipment.

For the farmers who were CLR's, two-thirds of them were male with the average age of about 40 years old. Most of them had four years of formal education and 13 percent of them were opinion leaders. The media they received most was television followed by radio and newspaper.

Two-thirds of the CLR's reported that they listened to the community loud-speaker clearly every time it was broadcasted. More of them listened in the early morning than at other times. They have done some activities while listening to it. Sixty nine percent listened to it intentionally and seventy seven percent claimed that they had understood what they heard. Half of them had been disturbed by noises during listening. Twenty four reported that if they want, they can criticize the management of CLOs. Half of them discussed with other people after listening. Four fifth of them did not feel annoyed with the broadcasting. Seventy eight percent had a favorable attitude toward the management of CLOs. More than eighty percent received knowledge from the community loud-speaker at low to middle level and also used it at low to middle level.

Most of CLR's proposed that CLOs should present appropriate agricultural knowledge more often through community loud-speaker. The subjects that they were interested in were agricultural marketing, plant protection, fertilizer uses and public health.

There were no differences in the management of the community loud-speaker between the intensive agriculture area and the non intensive one. But the listening behavior of the CLR's between those areas were different in clear listening, intentional listening, understandable listening, good attitude and knowledge received.

From the hypothesis test, it was found that the villages which were supported by information from external organizations rated more efficient than those which were not supported by information. The farmers also had good attitudes toward community loud-speaker management, as well as receiving and utilizing more knowledge. Male CLR's were better than female in condition of listening, understandable listening and use of knowledge.

The suggestions of this research are :

1. CLOs should improve their sound quality and present more appropriate agricultural knowledge to suit the local situations.
2. Besides public health agencies, other development agencies such as agricultural extension agencies should support more information to CLOs.